

GENERATIE OOIT GENOEG?

ZOEKEN NAAR GRENZEN BINNEN
EEN GENERATIE VOL MOGELIJKHEDEN

IK GA

IK GA EEN MARATHON RENNEN

IK GA MIJN TELEFOON VAKER UITZETTEN

IK GA EEN EIGEN BEDRIJF OPZETTEN

IK GA VEGETARISCH ETEN

IK GA EEN MUZIEKINSTRUMENT LEREN SPELEN

IK GA EEN BOEK SCHRIJVEN

GENERATIE OOIT GENOEG?

GENERATIE OOIT GENOEG?

ZOEKEN NAAR GRENZEN BINNEN
EEN GENERATIE VOL MOGELIJKHEDEN

AnderZ

INHOUD

Voorwoord	7
Inleiding	10
Hoe zijn we te werk gegaan?	15
Verantwoordelijkheid	17
Alles kan, als je maar je best doet	18
Alles is maakbaar	20
Lekker bezig	22
Een zoektocht naar grenzen	24
Zoals het hoort	26
Ten slotte	27
Doelen stellen	33
Doelen of dromen?	34
Onder eigen voorwaarden	35
Wat jij kan, wil ik ook	37
Geen tijd om te worden	38
We doen het samen	41
Ten slotte	45
Keuzes maken	51
Kleine en grote keuzes	52
(On)afhankelijk?	57
De knoop is doorgehakt	59
Ten slotte	62

Structuur	69
Ritme en regelmaat	70
Gewoontedieren	71
We kunnen niet zonder	73
Liever structuur dan avontuur	74
De keerzijde	76
Ten slotte	77
Reflectie	81
Jezelf leren kennen	82
Hoe doe je dat?	84
Kwetsbare vragen	86
Liever druk en nuttig	87
Een hard oordeel	88
Ten slotte	92
Een blik in de spiegel	97
Druk, drukker, drukt	98
Niet wie je bent, maar wie je zou moeten zijn	101
Grenzeloos vergelijken	102
Wij zijn generatie ooit genoeg	104
Nawoord	105
Voor wie er geen genoeg van kan krijgen	109
Maak kennis met de schrijvers	112
Enquête	115
Bronnen	123
Trefwoorden	127

VOORWOORD

Als het schrijven van dit boek ons iets heeft opgeleverd, is het wel het besef dat we niet de enigen zijn met vragen, dilemma's en worstelingen. Want wat hebben we het veel gehoord.

Onze generatie, generatie ooit genoeg zoals wij hen zijn gaan noemen, is opgegroeid aan het eind van de vorige eeuw en begin van de 21ste eeuw. Met een individualistisch wereldbeeld, waarin je alle mogelijkheden hebt om een prachtig leven te leiden. Je zit zelf aan het stuur, je bent zelf verantwoordelijk. Geweldig toch? Zoveel keuzes en alles helemaal zelf kunnen beslissen?

Tijdens het werken met deze groep jongeren kwamen we er echter steeds meer achter dat al die keuzes en die verantwoordelijkheid ook hun tol kunnen eisen. Worstelingen met een te volle agenda, *the fear of missing out*, streven naar het perfecte plaatje, te veel hooi op je vork nemen, grenzeloos in wensen en verlangens, weinig rust en ontspanning. Het kwam allemaal langs.

In veel gesprekken kwamen ook steeds dezelfde vragen naar voren over hoe je het beste met deze keuzestress om kunt gaan. Hoe krijg ik meer grip op m'n leven? Hoe kan ik omgaan met al die keuzes? Hoe zorg ik dat ik zo af en toe stil sta bij wat er allemaal gebeurt? Ben ik nou de enige die dit heeft?

Reden genoeg om op onderzoek uit te gaan. Hoe denkt generatie ooit genoeg over dit soort aspecten? Komt die worsteling vaker voor? Wat doen mensen om grip te krijgen?

We zijn gestart met een enquête, die als bijlage achterin het boek te vinden is. Ruim 300 mensen hebben de enquête ingevuld, een prachtige basis voor ons boek. Daarna hebben we nog 32 interviews gedaan waarin we hebben doorggevraagd op een aantal onderwerpen die in de enquête veelvuldig genoemd werden.

De vijf onderwerpen die we het meest terug hoorden in de enquête en interviews vormen de kern van dit boek: verantwoordelijkheid, doelen stellen, keuzes maken, structuur en reflectie. Op al die onderwerpen hadden we zelf meer kennis en verdieping nodig. We zijn dan ook op zoek gegaan naar wetenschappelijke inzichten rond deze onderwerpen en met elkaar in gesprek gegaan. Wat leren we uit al die informatie en hoe kunnen we dit verklaren en betekenis geven? En wat als we onszelf – als groep schrijvers – een spiegel voorhouden? Wat herkennen wij van de dilemma's en uitspraken van generatiegenoten? Onze gedachten hierover zijn te vinden in het hoofdstuk 'Een blik in de spiegel'.

In het nawoord komen de auteurs zelf aan het woord en delen we onze ervaringen met het schrijven van dit boek. Zeventien auteurs, zestien daarvan lid van generatie ooit genoeg. Als je met die groep schrijvers aan het werk gaat, kom je alle onderwerpen die je beschrijft met elkaar natuurlijk ook tegen. Hoe gaan wij zelf om met verantwoordelijkheid in dit proces? In welk subgroepje wil ik schrijven, wil ik me verdiepen in 'keuzes maken' of toch juist 'doelen stellen'? En wat verwachten we van elkaar?

We hebben met veel plezier, en soms met stress aan dit boek gewerkt. Maar wat hebben we ervan genoten! En wat hebben we veel geleerd. Over de onderwerpen, over wat generatie ooit genoeg bezighoudt, over het maken van een boek en over onszelf.

Dit boek maken was nooit gelukt zonder de hulp en ondersteuning van veel anderen. Die bedanken we dan ook heel graag.

Allereerst natuurlijk alle schrijvers zelf. Die allemaal, naast het werk en het (mee)schrijven van een of meer hoofdstukken, een extra taak hadden. Bijvoorbeeld het voorbereiden en faciliteren van onze bijeenkomsten, de marketing en pr, de financiën, de website en ga zo maar door.

Daarbij heeft de eindredactie een speciale dank verdiend. Voor de weekenden, avonden en zelfs delen van de nacht denken, sudderen, schrijven, schrappen. Soms leek er geen eind aan te komen. Dus dank Emilie, Marie-Laure, Minke, Sophie en Willemijn. We did it!

Dank aan alle mensen die de tijd hebben genomen om de enquête in te vullen. En speciale dank voor de mensen die daarnaast tijd hebben gemaakt voor een interview.

Dank aan de familie Lichtenberg die zo gastvrij zeventien mensen een weekend liet kamperen in de tuin, vergaderen op de veranda en dansen bij het maanlicht.

Speciale vermelding verdient de familie Van den Berg. Heel veel dank voor alle hulp die we van jullie ontvangen hebben. We zullen nooit meer zonder enige weemoed langs Maarn rijden, de kraamkamer van dit boek. Dank voor jullie 'hands-on' hulp. Voor het gebruik van de ruimte, Thijs dank voor het maken van de foto's, vader Van den Berg voor advies en meedenken over technische aspecten. En dank aan Remo Deijns en Daliah Boughanem van Vandenbergconcept & design voor de cover van dit boek.

Dank aan Monique Lindzen en Danique Ruizendaal van Van Duuren Management en AnderZ voor het enthousiasme en het geloof in dit boek, en voor de praktische hulp en begeleiding.

Ten slotte en vooral dank aan alle ouders, familie, vrienden en bekenden die in een vroeg stadium hun vertrouwen hebben uitgesproken door alvast een boek te bestellen toen er nog geen letter op papier stond.

Ingelien Veldkamp,
Amsterdam, najaar 2022

INLEIDING

Generatie ooit genoeg? Zoveel wensen en ambities, zoveel ideeën en taken. Voor generatie ooit genoeg is alles mogelijk. Een generatie waar het altijd beter kan, sneller kan, meer kan. Een generatie die valt tussen de millennials en generatie Z. Geboren tussen – om en nabij – 1990 en 2000. Typerend voor deze generatie is het opgroeien met technologie. We hebben het spelletje snake op de Nokia gespeeld, de klapteléfono als fashion statement gebruikt, gepingd op de BlackBerry en de lancering van de eerste iPhone meegemaakt. Onze telefoon is niet meer weg te denken. Inmiddels sieren Smartwatches onze polsen om ons slaapritme bij te houden en komen de appjes daarop non-stop binnen.

We zijn opgevoed met een overvloed aan keuzes en mogelijkheden. Woorden zoals keuzestress, FOMO, *vibe* en *a-relaxed* hebben we haast uitgevonden. Al die mogelijkheden zorgen voor een enorme hoeveelheid wensen en verlangens die door generatie ooit genoeg vertaald worden als ‘moetjes’. ‘Ik ga een marathon lopen’ betekent voor deze generatie ‘ik moet een marathon lopen’. Een generatie met onbeperkte mogelijkheden maar daarmee ook met onbeperkte verantwoordelijkheden.

Ik ga een boek lezen
Ik ga morgen vrij nemen
Ik ga naar een museum
Ik ga een huis kopen
Ik ga nog een opleiding volgen
Ik ga samenwonen
Ik ga

Een generatie waarvan zestien van de zeventien schrijvers van dit boek onderdeel zijn. Door met elkaar over deze onderwerpen te praten, kwamen we erachter dat we tegen dezelfde vraagstukken en dilemma's aanlopen. Meer voor onszelf willen kiezen, maar toch de ander niet willen teleurstellen. Meer in het moment willen leven, maar altijd een telefoon in de hand hebben. We kunnen met elkaar lachen om deze tegenstrijdigheden. Maar onder die lach zitten ongemakkelijkheden. Daarover voeren we nauwelijks het gesprek met elkaar. Ingelien, generatie X, coacht en begeleidt al jarenlang jonge professionals. Zij hoort bepaalde thema's en vragen regelmatig terugkomen: Waar liggen onze grenzen? Waarom zitten onze agenda's zo vol? Waarom hebben we behoefte aan rust, maar leven we in een *rush*? Ingelien opperde om hier samen een boek over te schrijven. Dat hoefde ze geen twee keer te vragen. Zestien paar ogen lichtten op. Zestien monden zeiden enthousiast: "Ja, ik doe mee!" Wij gaan de uitdaging graag aan.

Wat betekent ooit genoeg dan? Dat beschrijven we in dit boek. In zes hoofdstukken, gebaseerd op de meest genoemde onderwerpen in de interviews. De hoofdstukken zijn gebaseerd op wetenschappelijke inzichten, bevindingen, dilemma's en uitspraken uit de enquête en de interviews. Al die informatie is aan elkaar geknoopt en geeft inzicht in hoe wij als generatie denken, handelen en oordelen. Hierbij zeggen we zeker niet dat wij als schrijvers weten hoe het moet, maar we bieden wel een inkiijkje in generatie ooit genoeg. Dat kan zorgen voor herkenning voor wie zich (deels) bij generatie ooit genoeg vindt passen. Ongeacht de leeftijd. Maar het boek is ook bedoeld voor wie met ons te maken heeft, zoals ouders, vrienden, managers of collega's.

Het boek begint bij **verantwoordelijkheid**. De manier waarop onze generatie naar de wereld kijkt, ligt verankerd in de mate van verantwoordelijkheid die de generatie voelt. Het eerste hoofdstuk legt uit wat we hiermee bedoelen en waarom verantwoordelijkheid zo'n belangrijk onderwerp in ons leven is. Als alleswillers stellen wij vervolgens graag **doelen** om te bereiken wat we willen. Het hoofdstuk 'Doelen stellen' staat stil bij hoe we dat doen en waar we tegenaan lopen. Om die doelen te behalen, zullen we **keuzes** moeten maken. Wat voor keuzes zijn dat en wat voor dilemma's komen daarbij kijken? Dat komt in het derde hoofdstuk terug. **Structuur** volgt daarna. Structuur is belangrijk om aan de slag te gaan met verantwoordelijkheid, doelen en keuzes. Het klinkt stoffig en saai, maar structuur speelt een grote rol in ons leven. Om ons eigen handelen te bekijken en dat mogelijk te veranderen, zullen we daarover moeten nadenken, erop moeten reflecteren. Het vijfde hoofdstuk gaat dus over **reflectie**. Aangezien wij het hebben over onze eigen generatie, zullen we het boek afsluiten met een **blik in de spiegel**. Hierin bespreken we centrale dilemma's of thema's, die in meerdere hoofdstukken naar voren zijn gekomen.

Dit boek is nadrukkelijk geen zelfhulpboek. We geven geen oefeningen die moeten worden uitgevoerd en zeggen niet dat en hoe je je leven moet omgooien. We willen namelijk niet doen alsof er een goede of foute manier is om met de onderwerpen om te gaan. Het boek geeft hopelijk wel inspiratie en herkenning. Het kan aanzetten tot nadenken, maar ook tot relativeren en kan ervoor zorgen dat we om onszelf lachen. Je zult je overigens vast niet in alle voorbeelden of thema's herkennen. Wij zijn ongetwijfeld niet representatief voor een hele generatie, maar schetsen een beeld van wat wij hebben ervaren en gehoord.

In het boek schrijven wij vanuit generatie ooit genoeg, niet alleen vanuit de zeventien schrijvers. Alleen in het hoofdstuk 'Een blik in de spiegel' pakken wij als schrijvers weer het woord.

Geniet van generatie ooit genoeg.

CV

Naam: Generatie ooit genoeg

Leeftijd: Maakt in principe niet uit – maar veelal geboren tussen 1990 en 2000

Kenmerken: Opgegroeid met flippo's en een gameboy, daar werd iets later internet aan toegevoegd. De ouders van generatie ooit genoeg zijn vaak van generatie X of een late baby-boomer.

Hobby's: Generatie ooit genoeg probeert op sportief vlak de nodige beweging te zoeken maar vindt het ook belangrijk om sociale activiteiten te plannen en te genieten van het leven. Hierin probeert generatie ooit genoeg een balans te vinden. Dat resulteert in een volle agenda. Om niet te vergeten: generatie ooit genoeg gaat ook graag op vakantie en heeft de ambitie om nog veel van de wereld te kunnen zien.

Talen: Goede beheersing van Nederlands en Engels. Daarnaast hebben we vaak ook een derde taal geleerd op school, maar die is ondertussen verwaterd. Ook is er de ambitie om een vierde taal te leren, zoals Spaans of Italiaans, dus oefenen we actief op de app DuoLingo.

Skills: Multitasken, agendabeheer en digitale vaardigheden. We kunnen goed omgaan met het Microsoft Office pakket en leggen regelmatig aan onze ouders uit hoe apps moeten worden gedownload op de mobiele telefoon.

Hoe zijn we te werk gegaan?

Om tot deze onderwerpen en alle informatie voor het boek te komen, zijn we begonnen met een digitale enquête waaraan 327 generatiegenoten (56% vrouw, 44% man) hebben meegedaan. De resultaten van deze enquête zijn te vinden aan het einde van het boek. Aan de hand van veel genoemde onderwerpen in de enquête hebben we 32 semi-gestructureerde interviews afgenomen om daarmee verdere verdieping te zoeken op de vijf onderwerpen in het boek. We hebben elkaar geïnterviewd, maar omdat we beseffen dat wij niet de hele generatie ooit genoeg vertegenwoordigen, hebben wij ook andere generatiegenoten geïnterviewd. Daarbij hebben we rekening gehouden met verschillende culturele achtergronden. 30% van de geïnterviewden heeft een andere culturele achtergrond dan de Nederlandse, wat wij belangrijk vinden voor de representativiteit. We hebben in totaal 65 uur aan gespreksstof kunnen gebruiken als basis voor ons boek. Door deze teksten te bespreken en te analyseren hebben we veel informatie voor onze hoofdstukken kunnen bundelen. Door al deze informatie te combineren met wetenschappelijke artikelen, onderbouwen we het beeld dat we hebben gevormd over generatie ooit genoeg.

**VERANTWOOR-
DELIJKHEID**

Googelen naar het begrip ‘verantwoordelijkheid’ levert aardig wat definities op. Bijvoorbeeld ‘Aansprakelijkheid; Rekenschap; Responsabiliteit; Schuld; Verantwoording’. Het zijn grote en zware woorden. Verantwoordelijkheid brengt nogal wat met zich mee. Als we verantwoordelijk zijn, moeten we verantwoording en rekenschap (kunnen) afleggen. Verantwoordelijk zijn gaat ook over schuld. In het taalgebruik ‘draag’ je zelfs verantwoordelijkheid. En op bepaalde momenten voelt dat als een behoorlijk zware last.

Het begrip verantwoordelijkheid is voor generatie ooit genoeg een kernbegrip. Verantwoordelijk zijn voor je leven, je loopbaan, je sociale contacten, de liefde en je geluk. Je bent voor alles altijd zelf verantwoordelijk. Niet voor niets begint dit boek dan ook met het onderzoek naar wat verantwoordelijkheid precies betekent voor onze generatie. Hoe komt het dat verantwoordelijkheid zo’n belangrijk begrip is? En hoe ga je daar mee om? Ervaar je het als een zware last? Geeft het vrijheid om het op je eigen manier te doen, of juist ook druk omdat verantwoordelijkheid soms ook ‘schuld’ betekent? En misschien wel de belangrijkste vraag: betekent verantwoordelijkheid hebben voor je leven ook controle hebben over je leven?

Alles kan, als je maar je best doet

Alles is mogelijk als je maar hard genoeg werkt. Het is er bij generatie ooit genoeg vroeger met de paplepel ingegoten. Tijdens de basisschool kreeg je een vriendenboekje mee naar huis waarin allerlei vragen werden gesteld. Zoals: ‘Wat wil je later worden?’ We schreven massaal op: profvoetballer, dokter of beroemd. Beroemd door wat? Dat wisten we niet, gewoon beroemd. Aan ambitie geen gebrek. De antwoorden wisselden vaak maandelijks. Het maken

van keuzes ging ons nog niet zo goed af. Maar dat hoefde ook niet. Wat je antwoord ook was, het werd aangemoedigd. Er was nooit iemand die tegen je zei: "Is dat nou wel een goed idee?" Van jongs af aan werd het ons duidelijk meegegeven: je kunt worden wie je wilt zijn. Thuis en op school lag de focus op de mogelijkheden die er zijn, op de kansen die je krijgt en moet pakken. Alles is mogelijk als je maar hard genoeg werkt.

Onze generatie groeit op in de tijd van het neoliberalisme. De overheid doet stappen terug en legt verantwoordelijkheid bij de markt en het individu. Niet de overheid zorgt voor jou, maar jijzelf. Op de markt concurreren de bedrijven met elkaar en in de samenleving concurreren de individuen. Dat leidt tot een individualistische samenleving waarin ieder voor zich de verantwoordelijkheid voelt voor zijn of haar eigen succes en geluk. Dit in tegenstelling tot een collectivistische samenleving, waarin je de verantwoordelijkheid met elkaar deelt, waarin je levenslang zorg draagt voor de mensen in jouw groep of community (Hofstede, 2016). In Nederland heeft de samenleving de afgelopen eeuw een verschuiving doorgemaakt naar steeds meer individualistisch.

Voor onze ouders betekent het dat zij de verantwoordelijkheid dragen om hun kinderen zo op te voeden dat ze succesvol worden. Termen als 'helicopterouders', 'sneeuwplougoouders' of 'curlingouders' duiken op: ouders die hun kinderen beschermen tegen obstakels in het leven en er alles aan doen om ervoor te zorgen dat het goed met ze gaat. Deze vaders en moeders ervaren meer druk dan ooit om hun kind alle kansen mee te geven. Goede bijles zodat ze de juiste aandacht krijgen, een fijne groep vriendjes en vriendinnetjes waar ze na school mee spelen en eindeloze reeks clubjes om de vrije tijd mee op te vullen zoals voetbal, hockey of atletiek. En vergeet niet de hobby's zoals muzikles of creatieve

ontwikkeling. Alles is erop gericht dat hun kind zich kan ontplooien tot ‘de beste versie’ van zichzelf. Onze overbezorgde ouders benadrukken dat we zelf kunnen bepalen welke ‘versie’ dat is; we kunnen worden wie we willen zijn. *The sky is the limit*. Zolang we maar goed ons best doen. Zorgen over tegenslagen hebben we niet, want die vegan de curlingouders zo voor ons van de baan.

Alles is maakbaar

Succes, geluk en welzijn zelf regelen. Zelf bepalen in welke richting je je wilt ontplooien en welk pad je kiest. Maar niet alleen het leven kun je naar eigen inzicht inrichten, je kunt ook je eigen identiteit naar eigen inzicht vormgeven. Je kunt tenslotte zijn wie je wilt zijn, en dus is het leven maakbaar. Bij maakbaar kun je denken aan een zelfgemaakte pastasaus, een taart of een workout-routine. Maar generatie ooit genoeg trekt het begrip maakbaar breder. Alles kun je zelf maken: je carrière, je gezondheid, je toekomst en je imago. Waar we voor een taart een recept op internet opzoeken en gebruiken, gebruiken we social media om onze identiteit vorm te geven. We kijken graag naar anderen om te zien wie we allemaal kunnen zijn.

Op social media zien we influencers die een perfect leven leiden. Fitgirls die gezond en gebalanceerd leven door vegan haverspreads en kurkuma-ginger shots, duurzaamheidsgoeroes met tips voor een ‘groen’ en ‘ecologisch’ leven en home tours voor een ‘aesthetic lifestyle’. We worden bewust en onbewust beïnvloed door de perfecte beelden die de influencers laten zien. Andersom zijn we ook bezig met wat anderen van ons vinden. Vroeger waren de belangrijke ‘anderen’ de collega’s, studievrienden en sportmaatjes. Tegenwoordig tellen we daar gemiddeld zo’n 500 online volgers bij op.

We voelen verantwoordelijkheid voor ons online imago en hebben de behoefte om te laten zien hoe leuk ons leven is. We laten zien wie we willen zijn. En daar willen we waardering en erkenning voor. Het liefst in de vorm van zo veel mogelijk likes. Niet alleen ons leven, maar ook onze identiteit is maakbaar.

De impact van social media in cijfers

Social media is niet meer weg te denken uit ons leven. Er is dan ook door veel bureaus onderzoek gedaan naar hoe groot de rol van social media is (Kemp, 2022 & Newcom, 2022). De resultaten verrassen niet:

- In totaal besteden we gemiddeld zo'n 107 minuten per dag aan social media.
- Meer dan 50% van de Instagram accounts zijn van millennials en generatie Z gebruikers.
- Meer dan 8,5 miljoen Nederlanders gebruiken Instagram. Dat is dus meer dan 50% van onze totale bevolking.
- Wereldwijd worden er op Instagram per dag 55 miljoen foto's gedeeld en 1,2 miljard likes geplaatst.

Deze maakbaarheid ligt ook nog eens binnen handbereik. We leven in een wereld waarin veel mogelijk is. Met één druk op de knop is het geregeld. Er is altijd een on-demand aanbod voor tv en muziek, en vervoer en boodschappen zijn binnen tien minuten bezorgd. Tegenwoordig doen we zelfs aan *remote working*: werken vanaf een strandbedje in het buitenland. We leven letterlijk en figuurlijk met onbegrensde mogelijkheden. Duurt het bezorgen van een pakketje drie dagen, dan kijken we daar verbaasd van op. Generatie ooit genoeg wordt dan ook getypeerd als een snel han-

delende generatie met een korte concentratieboog (Kornelsen, 2019). We verwachten tegenwoordig dat alles snel wordt geregeld en hebben dat ook nodig om in onze behoeften te voorzien. Of zoals een generatiegenoot zegt: “Ik moet alles zelf al regelen, dus wel zo fijn dat het dan ook een beetje snel kan.”

Lekker bezig

We vroegen onze generatie of zij vinden dat ze verantwoordelijk zijn voor de situaties die zich voordoen in hun leven. Generatie ooit genoeg reageert instemmend. Natuurlijk zijn wij verantwoordelijk voor ons leven. Ontzettend zelfs. Zo vertelt Romy: “Ik vind dat je alle verantwoordelijkheid hebt. Het is echt jouw leven en jij kunt het maken of breken. Je kunt het inrichten en sturen zoals jij wilt.” De woorden van Romy vertegenwoordigen de boodschap van generatie ooit genoeg. Wij zijn verantwoordelijk voor ons leven. Wij hebben regie over onszelf. Wij moeten bepalen wat we willen en dat nastreven. Ben je ongelukkig? Dan is het oordeel van generatie ooit genoeg hard en duidelijk: dat is jouw eigen schuld.

Het gevoel van verantwoordelijkheid zit dus diep. We moeten zelf zorgen voor een leuk, succesvol en gelukkig leven. We kijken veel af bij anderen hoe zij dat doen. Bij vrienden, leeftijdsgenoten en op Instagram en LinkedIn. Iedereen lijkt ‘lekker bezig te zijn’. Dit zorgt voor een actiestand. Het geeft ons een zetje in de rug en zorgt ervoor dat we niet steeds thuis op de bank blijven hangen. In de woorden van Marie-Laure: “Ik houd niet van stilzitten, ik wil geen dingen missen.” Verantwoordelijkheid voelen voor een leuk en succesvol leven zorgt voor motivatie en drive. We willen niet toekijken, maar deelnemen en doen. Dat brengt onze generatie veel

ondernemerschap, creativiteit en daadkracht. We maken reizen, proberen nieuwe hobby's uit en hebben een grote groep vrienden en kennissen. Een drukke agenda is hierin vanzelfsprekend.

Dat je zelf verantwoordelijkheid kunt nemen, is in veel situaties ook prettig. Het geeft een fijn gevoel. Zoals een generatiegenoot het treffend uitdrukt: "Het idee dat ik er zelf invloed op heb, geeft mij een gevoel van rust omdat ik het zelf in de hand heb." Verantwoordelijkheid nemen over ons leven levert dus een gevoel van controle en regie op. We kunnen het leven laten verlopen zoals we het zelf willen. Zo denken we bijvoorbeeld ook over onze eigen gezondheid. We zijn (voor een deel) flexitarisch, eten vegetarisch of vegan. We zijn ons bewust van de suikerklontjes in cola en zijn ervan overtuigd dat een gezond leven onlosmakelijk verbonden is met onze mentale gezondheid. *'I treat my body like a temple'* en *'A healthy body is a healthy mind'*. Met die gedachte staan we drie à vier keer per week in de sportschool. Het lijkt alsof we denken dat alles volledig te controleren is.

Toch beseft generatie ooit genoeg dat je het leven niet altijd kunt beïnvloeden of controleren. Als er onvoorziene situaties gebeuren, zoals een contract dat niet wordt verlengd of een relatie die stuk loopt, pakken we regie op de manier waarop we daarmee dealen. We zijn niet verantwoordelijk voor deze gebeurtenissen op zich maar wel voor hoe we ermee omgaan. Zoals Tim zegt: "Als er iets gebeurt waar je geen invloed op hebt, kun je in ieder geval je verantwoordelijkheid nemen door na te denken over: hoe ga ik hier invulling aan geven en loop ik er niet van weg?" Wegkruipen in een slachtofferrol, daar lijken we allergisch voor te zijn. Of op zijn minst een sterk oordeel over te hebben.

Hoe richt jij je leven in? Wil je een bomvolle agenda of juist meer momenten van rust? Wat is jouw droombaan? Vind je het ook moeilijk kiezen uit die eindeloze hoeveelheid mogelijkheden? Heb jij het gevoel dat je soms wordt geleefd?

Herkenbaar? Voor ons wel. We worden bestempeld als een generatie die, met de juiste instelling en een klein beetje geluk, dromen waar kan maken. De wereld ligt aan onze voeten. We hebben zelf regie over ons leven en het geluk dat we ervaren. Toch? De keerzijde hiervan is niet verrassend: de torenhoge verwachtingen eisen hun tol en burn-outs liggen op de loer.

Hoe gaan wij om met zulke vragen? En wanneer is onze grens bereikt? Wij weten het ook niet. Maar we waren wel heel benieuwd hoe onze generatiegenoten dit ervaren. Daarom vroegen wij hen dat. Om er daarna een boek over te schrijven. Niet om te vertellen hoe het moet. Wel om te inspireren en om een verhelderende kijk te geven in het hoofd van onze generatie. Is het ooit genoeg voor een generatie die alles te kiezen heeft?

Wie zijn wij?

Een groep van zeventien schrijvers. We leerden elkaar kennen bij het management traineeship van een grote corporate organisatie. In dit ambitieuze programma staan persoonlijke ontwikkeling en leiderschap centraal. In een van die sessies bespraken we onze ambities, de keuzes die we maken en onze zoektocht naar voldoening. Daarin bleef één vraag hangen: 'Is het eigenlijk ooit genoeg?'

